

містобудування чи сільських районів, стосовно кожного окремого виду засобів масової інформації чи щодо конкретних напрямів діяльності, як: створення художньої та інтелектуальної продукції, розвитку спорту, вищої освіти тощо; при поєднанні сімейних обов'язків з трудовою діяльністю. Передбачені заходи, які стимулюють компанії у впровадженні принципів гендерної рівності. І разом з тим, чітко прописана відповідальність різних суб'єктів за порушення цих принципів, неналежне виконання гендерних законодавчих приписів, за прояви гендерного насильства, дискримінації.

Все це конкретизується в Угодах і Планах, які приймаються Радою Міністрів, органами державного управління в межах своїх повноважень, виконання яких постійно контролюється. І такий контроль теж передбачений Законом для врахування еволюції і впливу політики забезпечення гендерної рівності на ринку праці та для фактичного запровадження гендерного підходу в процесі розвитку. Стимули для компаній сприяють включенню заходів з гендерної рівності до корпоративних рішень та колективних угод, що поширює програми забезпечення рівних прав не лише на державний, а і на приватний сектор.

Такий підхід забезпечує реальні можливості впровадження гендерної рівності і має бути запозичений Україною для успішної реалізації гендерної політики, яка спиратиметься на вдосконалену законодавчу базу.

Нинішній же стан національного законодавства ще не відповідає суспільним потребам щодо рівності прав та можливостей для жінок і чоловіків, що негативно впливає на ефективність гендерної політики.

Ще один аспект підвищення ефективності гендерної політики в Україні пов'язаний з необхідністю запозичення переліку параметрів гендерної звітності, який існує в якості міжнародних стандартів та використовується розвинутими країнами. Найчастіше цей перелік включає мінімум 71 показник, що характеризують максимум аспектів суспільного і державного розвитку.

Україна ж задовольняється мінімальною кількістю у 23 показники, що не спроможні дати повну картину стану речей в економіці та політиці, пов'язаних з оцінками реалій гендерної рівності та гендерного представництва.

Тому важливо законодавчо закріпити широкий перелік показників статистичної звітності, який стане підставою для оцінки успіхів управлінської діяльності стосовно реалізації гендерної політики, дозволить бачити недоліки у конкретних напрямках її виконання та сприятиме підвищенню ефективності гендерної складової державної політики сучасної України в цілому.

Мамонтова Елла Вікторівна,

доктор політичних наук, професор,

Національний університет «Одеська юридична академія»

КОМУНІКАТИВНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ПОЛІТИКО- УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Відома теза «хто володіє інформацією, той володіє світом» сьогодні набуває найважливіше значення - інформація стає не тільки технологічною основою комунікації, а й субстратом суспільних відносин, у тому числі і в політиці. І це не викликає сумнівів. Адже політика, як і будь-яка сфера людської діяльності, споконвічно містить у собі комунікаційне начало, що виявляється в конкретно-історичних формах взаємодії, в «спілкуванні» різних суб'єктів політики - індивідів, соціальних груп та інститутів, які виражають їхні інтереси з приводу встановлення, функціонування та зміни влади в суспільстві. Виходячи з того, що сутнісною стороною феномена влади є відносини панування (керівництва) – підпорядкування, владу та її здійснення можна розглядати як комунікаційний процес, який передбачає інформаційну взаємодію «керуючих» і «керованих», точніше, інформаційний обмін,

зворотний зв'язок між ними. Таким чином, політика здійснюється передусім в інформаційному просторі.

З позицій політичної теорії, потреби політичної системи в засобах комунікації прямо залежать від її функцій у суспільстві, чисельності агентів політики, способів прийняття політичних рішень, розмірів держави і низки інших чинників. Політична комунікація виступає своєрідним соціально-інформаційним полем політики. Її роль в політичному житті суспільства можна порівняти, за образним висловом французького політолога Ж.-М. Коттре, зі значенням кровообігу в організмі людини [4, с.38].

Вперше політичну систему як систему інформаційно-комунікативну представив К. Дойч. На його думку, процес управління є процесом влади, основою якого виступає комунікація. Дослідник запропонував розглядати політичну систему як мережу комунікацій та інформаційних потоків. Модель політичної системи К. Дойча складається з чотирьох блоків, кожен з яких пов'язаний з різними фазами проходження інформаційно-комунікативних потоків: 1) отримання і відбір інформації; 2) обробка і оцінка інформації; 3) прийняття рішень; 4) здійснення рішень з урахуванням зворотного зв'язку [1]. У цієї моделі політики ключове місце відведене функції політичної комунікації, яка забезпечує розповсюдження, передачу політичної інформації як між елементами політичної системи, так і між політичною системою і навколишнім середовищем. Її здійснюють партії, групи інтересів та ЗМІ. Нерозвиненість політичної комунікації є однією з причин низького ступеня адаптації політичної системи, що призводить до втрати підтримки та нестабільності.

Представники структурно-функціонального підходу (Д. Істон, Г. Алмонд), які розглядають політичну комунікацію як одну з функцій політичної системи, характеризували її з точки зору гомогенності політичної інформації, її мобільності, обсягу, спрямованості [2].

Не зважаючи на оригінальність даних підходів, спільним для них є розуміння того, що сутнісною стороною політико-комунікаційних процесів є передача, переміщення, оборот політичної інформації, а саме, тих відомостей,

якими в процесі конкретної суспільної практичної діяльності обмінюються (збирають, зберігаючи переробляють, поширюють і використовують) «джерела» та «споживачі» (індивіди, соціальні групи, верстви, класи), що взаємодіють в суспільстві.

Як вже було зазначено вище, важливою складовою політичної комунікації є діловий аспект взаємовідносин між суб'єктами політики шляхом обміну інформацією в процесі боротьби за владу або її реалізацію. При чому, при використанні різних комунікативних моделей передається три основних типи політичних повідомлень: а) спонукальні (наказ, переконання); б) власне інформативні (реальні чи вигадані відомості); в) фактичні (відомості, пов'язані з встановленням і підтримкою контакту між суб'єктами політики). Політична, як і інша, комунікація передбачає комунікатора, повідомлення, будь-який канал або засіб передачі і, нарешті, одержувача. У структурі політичної комунікації можна виділити як змістовний (ідеальний) елемент, так і формальний, матеріальний (канали, засоби). Під засобами політичної комунікації розуміються певні організації та інститути, що функціонують в рамках її соціальної та політичної систем, за допомогою яких здійснюється процес обміну інформацією.

Р.Ж. Шварценберг виділяє три основні способи політичної комунікації, які засновані на використанні різних засобів: а) комунікація через друковані (преса, книги, плакати тощо) та електронні засоби (радіо, телебачення і т.д.) масової інформації; б) комунікація через організації, коли передавальною ланкою служать політичні партії, управлінські структури, групи інтересів тощо. На сучасному етапі повною мірою сюди слід включити мережу наукових і науково-інформаційних установ, об'єктом діяльності яких виступає вивчення політик і накопичення політичної інформації. Науково-інформаційна інфраструктура широко розвинена і представлена науковими інститутами, центрами, консультаційними службами; в) комунікація через неформальні канали з використанням особистих зав'язків [3].

Сьогодні до цього переліку додаються й мережеві канали інформації. Адже сучасне суспільство характеризується постійним множенням, прискоренням, ущільненням і глобалізацією комунікацій. Якість цивілізації у все більшій мірі починає залежати від розвитку комп'ютерних комунікацій. Інформаційні технології проникають у всі сфери суспільного життя, але найбільш помітний їх вплив в політиці: відбувається зміна змісту і характеру політичної комунікації, формування в її структурі комп'ютерно-опосередкованої політичної комунікації.

В останні роки політичний лексикон збагатився поняттями «електронний уряд», «кіберполітика», «цифрова (дигітальна) демократія», «комунікаційна демократія», «електронна демократія». Концепції електронної демократії розглядають комп'ютери та / або комп'ютерні мережі в якості найважливішого інструменту в роботі демократичної політичної системи. Електронна демократія - це будь демократична політична система, в якій комп'ютери і комп'ютерні мережі використовуються для виконання найважливіших функцій демократичного процесу, наприклад поширення інформації та комунікації, об'єднання інтересів громадян і прийняття рішень (шляхом наради і голосування). Електронний уряд - це система інтерактивної взаємодії держави і громадян за допомогою Інтернету, нова модель державного управління, що перетворює традиційні відносини громадян і владних структур.

Теоретики електронної демократії впевнені в тому, що такі властивості нових засобів інформації, як інтерактивність, більш швидкі способи передачі інформації, можливості зв'язку великого числа користувачів один з одним, достаток інформації та нові користувацькі можливості по управлінню процесами, можуть позитивно впливати на демократичну політичну систему. Головною метою електронної демократії декларується розширення політичної участі громадян.

В цілому нові способи комунікацій дозволяють досягти повної прозорості влади та гласності її рішень; зробити доступними населенню всі державні нормативні акти; реформувати високовитратні структури; підвищити комфорт

повсякденного життя громадян; збільшити кількість вільного часу. Розвинена система політичного інформування громадян безсумнівно сприятиме зростанню суспільної довіри, необхідної для ефективного функціонування влади. Для формування стійкої зворотного зв'язку важливо і те, що Інтернет надає можливість інтерактивної взаємодії. Не тільки громадяни отримують досить повну інформацію про діяльність уряду, але й у структур публічного управління з'являється додатковий канал інформації, добровільно наданої громадянами, що веде до нарощування тієї форми соціального капіталу, яку ряд дослідників називає «моральними ресурсами». І чим більше громадяни і влада дізнаються про діяльність і потреби один одного, тим вище становитиме ступінь взаємної довіри.

Список використаних джерел:

1. Дойч К. Нервы управления: модели политической коммуникации и контроля/ Карл Дойч - М.: Прогресс, 1963.- 387 с.
2. Истон Д. Категории системного анализа политики / Дэвид Истон // Антология мировой политической мысли. В 5-ти т. - Т.2. М., 1997. – С. 630-642.
3. Шварценберг Р.-Ж. Политическая социология : в 3 ч. / Ж.-Р. Шварценберг. – М. : Рос. академия управления, 1992. – Ч. 1. – 1992. – 180 с.
4. Cotteret J.-M. Gouvernants et gouvernes : La communication politique / J.-M. Cotteret. – Paris : Presses universitaires de France, 1973. – 178 p.

Кройтор Артем Вікторович,

кандидат політичних наук,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПОЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ КОНСТРУЮВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ РЕАЛЬНОСТІ